

MŪSU LIETUVA

NR. 40 (1879) SEMANÁRIO 1984 SPALIO - OUTUBRO 11 D. - Cr\$. 300,00

Rua Juatindiba, 28 - Parque da Moóca - 03124 SÃO PAULO. Tel. 273-0338



PAVASARIS LIETUVOJE, AR... LITUANIKOJE

JUODA YRA BALTA?

Sovietinė imperija ne tik ginkluojasi, bet ir kompromituojasi pasaulio akyse tautų ir pavienių asmenų kankinimu bei persekiojimu ypač religinėje srityje. Ji skelbia savo ideologiją kaip žmoniškiausią pasaulyje, bet praktiniame gyvenime ją padaro žiauriausia. Ji paneigė Dievą, iškėlė žmogų, jį sudievatino ir vietoj humanišiausio žmogaus išaugo žmonės ryjantis Molochas, kurio lageriuose kankinami bei naikinami žmonės vien dėl to, kad nenusilenkia Molochui ideologijai. Apie tai kalba aiškiausi faktai, surinkti per šešis dešimtmečius, tačiau Molochui karalystė jų nepripažįsta, juos neigia ir tvirtina, kad sovietinėje imperijoje klesti ir laisvė, ir gerovė. Religija esanti laisva, kaip ir visos kitos sritys — menas, mokslas, technika ir t.t. Tai aiškus noras iš juodo padaryti balta. Tai, kas iš tikro yra pragariškai juoda, sovietinė imperija tvirtina, kad tai yra balta. Ta linkme veikia visa valstybinės propagandos

mašinerija, ir tai jau nuo pat komunistų revoliucijos pradžios Rusijoje. Tos mašinerijos veikimą girdime jau septintąsias dešimtmečius. Išaugo naujos kartos, bet minėtos mašinerijos veikimas lieka toks pat — įkyriai propagandinis, priverstinis, triukšmingas, nusibodęs ir savos imperijos žmonėms neįtikinantis. Iš komunistinės idėjos jis nukalė geležinę sistemą, kuri laikosi daugiausia išoriniais šarvais.

Gyvenantiems toje sistemoje pastaroji nebeimponuoja. Ji netgi stumte stumia prispaustus žmones išsivaduoti, t.y. pabėgti, kai tik atsiranda proga. Kitaip atrodo sovietinė sistema laisvėje gyvenantiems ir nepatyrusiems jos kumščio. Giliau žvelgiantiems ir faktus studijuojantiems ji susilaukia smerkiančio įvertinimo, bet paviršutiniškai žiūrintiems ji atrodo viliojančiai. Tokio paviršutiniškumo netrūksta net ir religiniams vadams. Pvz. žymus amerikiečių pamokslininkas Billy Graham, pamatęs pilną cerkvę maldininkų Maskvoje padarė išvadą, kad ten klesti religijos laisvė. Nese-

niai lankėsi Sov. Sąjungoje 266 religiniai veikėjai — įvairių konfesijų atstovai, priklausą Amerikos Bendrijų tarybai. Jie važinėjo po Sovietų Sąjungą grupelėmis po 10 asmenų, lydimi sovietinių pareigūnų. Jiems buvo rodoma tik tai, kas iš anksto valdžios numatyta — būtent dar išlikusios tikėjimo oazės, atlaikiusios persekiojimo spaudimą. Niekur jie neturėjo progos sutikti tokius žmones, kaip Kovaliovas, Sacharovas, Petkus, Svarinskas, Tamkevičius, Sadūnaitė... Lietuvon net nebuvo nuvežti. Grįžę Amerikon, daugelis jų ėmė skelbti, kad Sov. Sąjungoje yra religijos laisvė, kad matę ją važinėdami po visą kraštą. Tuo būdu jie parodė ne tik savo paviršutiniškumą, bet ir įprastinį amerikietišką naivumą. Jie ir kalėjimą aplankę sakytų, jog ten klesti laisvė.

Vis dėlto ne visi amerikiečiai tokie naivūs, kaip tie konfesijų atstovai, važinėję po Sov. Sąjungą ir nematę tikrovės. Pasirodo, yra ir tokių, kurie gerai žino sovietų sugebėjimus organizuoti vadinamas

(tęsiasi 2-tram pusl.)

SEMANARIO MŪSŲ LIETUVA

"NOSSA LITUANIA"

Metinė prenumerata Brazilijoje Cr\$. 15.000,00

Prenumerata paprastu paštu į užsienį: 35 Dol.

Prenumerata oro paštu Šiaurės Amerikoje: 60 Dol.

GARBĖS PRENUMERATORIUS Cr\$. 20.000,00

Užuojautos, Sveikinimai ir Skelbimai (Anūncios) mokami už skilties (Coluna) centimetrą Cr. 1.200,00

Už skelbimų kalbą ir turinį, Redakcija neatsako. Rašiniai gražinami tik autoriui prašant.

Straipsnius ir Korespondenciją Redakcija taiso bei tvarko savo nuožiūra.

Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia Redakcijos bei leidėjų nuomonę.

Čekius. Perlaidas ir administracinius laiškus rašyti FRANCESCO GAVĖNAS ar PETRAS RUKŠYS vardu.

Rua Juatindiba, 28 Parque da Moóca – CEP 03124

São Paulo – Brasil

Diretor Responsável: VYTAUTAS BACEVIČIUS

Administrador: PETRAS RUKŠYS

Redige Equipe Editorial – Fone: 273-0338

Atskiro numerio kaina Cr\$. 300,00

Į P. Ameriką oro paštu: 45 Dol.

Į tolimus kraštus: 75 Dol.

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr\$. 30.000,00

Už skilties (Coluna) centimetrą Cr. 1.200,00

Už skelbimų kalbą ir turinį, Redakcija neatsako. Rašiniai gražinami tik autoriui prašant.

Straipsnius ir Korespondenciją Redakcija taiso bei tvarko savo nuožiūra.

Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia Redakcijos bei leidėjų nuomonę.

Čekius. Perlaidas ir administracinius laiškus rašyti FRANCESCO GAVĖNAS ar PETRAS RUKŠYS vardu.

SKELBIAMAS PASNINKAS

Tautinė Brazilijos Vyskupų Konferencija (CNBB) kviečia visus Brazilijos vyskopus skelbti ir organizuoti ateinančią spalio 11 kaip pasninko dieną, o 12 – kaip ypatingos maldos dieną. Ši nepaprasta iniciatyva yra susijusi su labai sunkia Brazilijos padėtimi, kuria yra susirūpinę visi piliečiai.

CNBB pirmininkas, Dom Ivo Lorscheiter, primena, kad pasninku sutauptas maistas būtų skirtas bėdniešiams, neš "minios brazilų priverstinai pasninkauja kasdien, kadangi neturi ko valgyti".

ŠV. TĖVO ŽODIS KAZIMIERINIAM KONGRESUI

Jono-Pauliaus II žodis Religiniam pasaulio lietuvių katalikų kongresui, kuris įvyko Toronte 1984 m. rugsėjo 1 ir 2 d.d. adresuotas Toronto arkivyskupui kardinolui G. E. Carteriui.

EMINENCIJA,

Šv. Tėvas buvo informuotas apie Pasaulio lietuvių katalikų kongresą, turintį įvykti Toronte 1984 metų rugsėjo 1 ir 2 dienomis šv. Kazimiero, Lietuvos globėjo, garbei ryšium su jo 500 metų mirties sukaktimi.

Šia reikšminga proga Jo Šventenybė nori priminti kongreso dalyviams savo jausmus, kuriuos jis išreiškė per iškilmingas Mišias, atnašautas Šv. Petro bazilikoje kovo 4, sekmadienį: "O Bendrija (Bažnyčia), esanti taip arti ir kartu taip toli, Tu esi brangi visoms Bendrijoms visuotinėje bendruomenėje vienos Katalikų Bendrijos. Taip pat brangi ir toji tauta, kuri taip ištvėringai saugoja šv. Kazimiero palikimą bei relikvijas... Susiję bendru meilės ryšiu su visais lietuviais – broliais ir seserimis jų tėvynėje, ypač su tais, kurie kenčia dėl tikėjimo, melskime Dievą malonės kiekvienam išsaugoti ištikimybę Kristui. Sudėkime visus Lietuvos K. Bendrijos džiaugsmus ir vargus, drauge su savo meile ir tėviške, prieš Gailestingumo Motinos kojų Aušros Vartuose".

Kaip išraišką to bendro ryšio su lietuvių bendruomene visame pasaulyje Jo Šventenybė visu nuoširdumu teikia apaštalinį palaiminimą visiems kongreso dalyviams.

Nuoširdžiai Jūsų Kristuje,

pas. Kardinolas A. CASAROLI,
valstybės sekretorius



Šv. Tėvas JONAS-PAULIUS II Toronte sveikina lietuvius, pravažiuodamas pro jų grupę prie Ontario parlamento rūmų 1984 m. rugsėjo 14 d. Jį lydi Toronto arkivyskupas kardinolas G. E. CARTERIS Ntr. R. Pranaičio

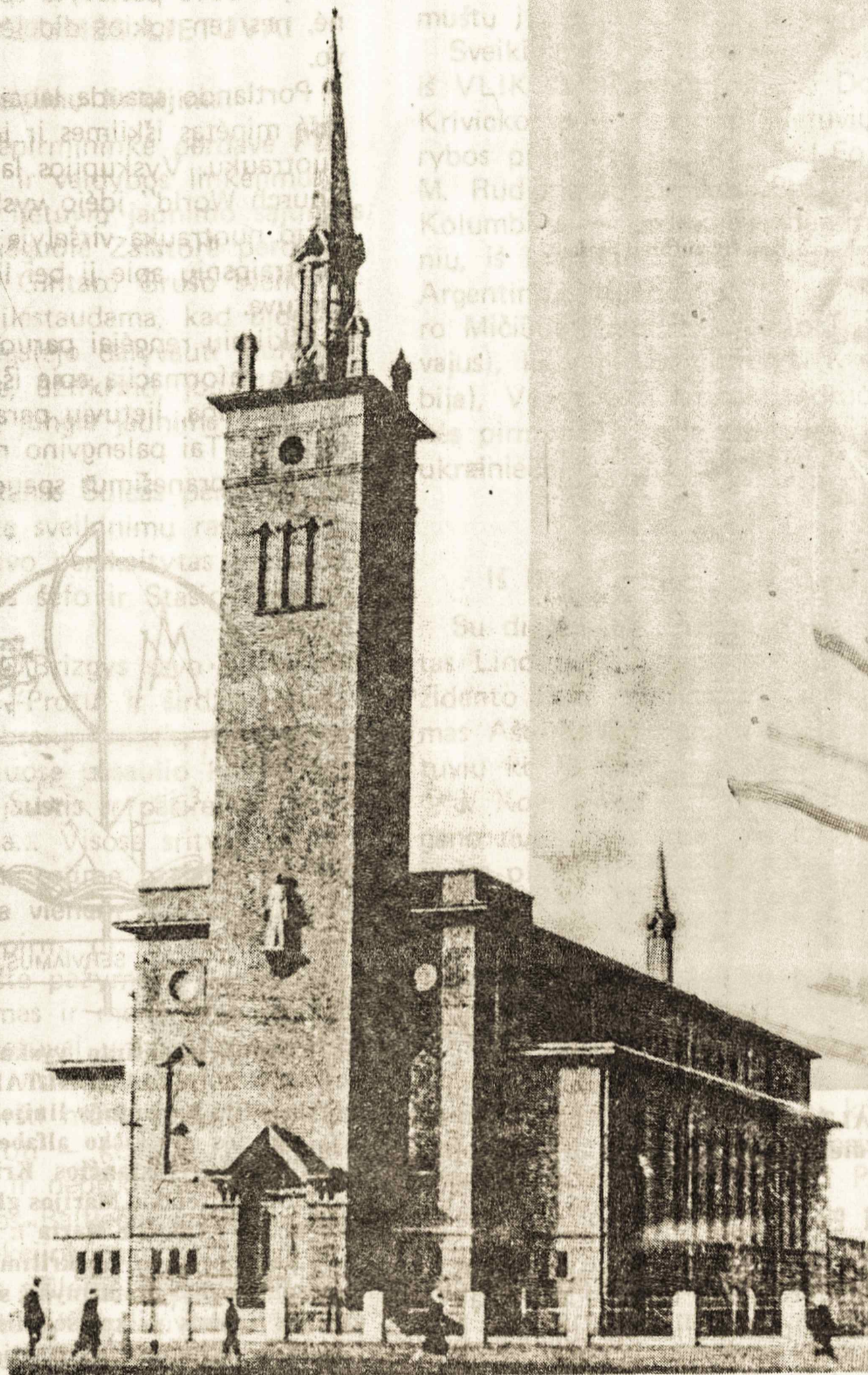
(tęsinys iš 1-mo pusl.)

Potiomkino ekskursijas, kuriose rodomas falsifikuotas sovietinis gyvenimas. Pvz. Joseph Sobran "Waterbury Republican" dienraštyje parašė straipsnį, kuriame primena anos ekskursijos dalyviams Maskvos baptistų šventovėje išskleistą juostą su įrašu: "Esame persekiojama bendrija" Demonstrantai buvę greitai pašalinti, bet tikrovė liko praskleista, nors svečių ir nesuprasta. Minėtasis Sobran primena jau iš seniau Amerikos Bendrijų taryboje dvelkiantį prosovietinį vėją. Esą, jeigu tos tarybos žmonės būtų nuvežti į senovės romėnų koliziejų ir pamaty-

tų žvėrių draskomus krikščionis, grįžę sakytų, kad imperatorius rūpinasi žvėrių teisėmis ir kad liūtai nėra tokie baisūs, net verti pagyrimo. Amerikiečių žurnalistas tą proga pagiria žydus, kurie net ir kraštutiniaus atvejais gina savo tikėjimo žmones. Esą gėda krikščionims, kurie viešai atsuka nugaras krikščionių kankiniams. Tai esą daro net kai kurie teologai, linkę į marksizmo derinimą su krikščionybe. Iš to matyti, kaip toli siekia sovietinė apgaulė, sugebanti paveikti naviuosius ir iš juodo padaryti balta. Matyt, marksizmo liga dar daug kas turės persirgti, kol atsivers akys.

VATIKANAS NEPRIIMA MASKVOS VETO

POPIEŽIUS VIS DAR NORI APLANKYTI LIETUVĄ



MARIJOS TAIKOS KARALIENĖS šventovė Klaipėdoje. Ji buvo pastatyta tikinčiųjų aukomis, vėliau sovietinės valdžios atimta ir paversta koncertų sale, nugriovus bokštą. Sovietai nesutinka jos grąžinti tikintiesiems

Londono dienraščio „The Guardian“ korespondentas pranešė iš Romos (VIII. 27):

„Vakar popiežius pakartojo, kad jis vis dar tikisi aplankyti Lietuvą. Prieš tai Vatikanas davė suprasti, jog sovietų valdžia nesutiko leisti popiežiui nuvykti į šv. Kazimiero, Lietuvos patrono, 500 metų mirties sukakties minėjimą Vilniuje.

Per sekmadieninį pasirodymą savo vasaros rezidencijos Castelgandolfo balkone, popiežius taip pat priminė Maskvai, kad iki Lietuvos jam „tėra dviejų valandų skridimo atstumas“.

Lietuvos vyskupai, kuriems praėjusių metų balandžio mėnesį buvo leista pirma

kartą po 38 metų atvykti į Romą, pakvietė popiežius apsilankyti Lietuvoje. Tuo laiku popiežius nedavė konkretaus atsakymo, bet Vatikano diplomatai tą klausimą tyrinėjo.

Kad popiežius pasirinko vakar vėl iškelti viešumon Sovietų veto, ir kad jis tą padarė pats asmeniškai, tai rodo, jog jis ragina Sov. Sąjungą atsakyti ir galbūt pakeisti nusistatymą. Anksčiau jis planavo trumpą vizitą, net nenakvojant Vilniuje. Dabar jis priminė rusams, kad jie dar turės progos atsakyti jam „taip“ ar „ne“ po trijų metų, kada Lietuvos Bažnyčia švęs savo krašto krikšto 600 metų sukaktį. Iš pusketvirto milijono Lietuvos gyventojų apie 80% yra Romos katalikai.

Šv. Kazimieras yra ir Lenkijos patronas. Popiežius pabrėžė Romos katalikų Bažnyčios solidarumą su Lietuvos Bažnyčia, kuri esanti „stipri ir ištikima, nepaisant vargų ir sunkumų, kuriuos ji pergyveno istorijos bėgyje“.

VOKIETIJOS SPAUDOJE

Visi didieji Vak. Vokietijos laikraščiai išspausdino pranešimus apie Maskvos atsisakymą leisti Popiežiui aplankyti Lietuvą.

DIE WELT (VIII.27) paskelbė savo Romos korespondento ilgą pranešimą ir komentarą, kuriame sakė, jog pasaulio galybė bijo žmogaus, iš kurio vienu laiku Stalinas tyčiojosi, klausdamas: kiek popiežius turi divizijų?

FRANKFURTER ALLGEMEINE (VIII. 27) sako, kad Maskvai atsisakius leisti Popiežių ir kardinolą Casarolį, santykiai tarp Vatikano ir Sov. Sąjungos turės pablogėti.

FRANKFURTER RUNDSCHAU (VIII. 27) paskelbė savo Romos korespondento pranešimą, kuriame sako, jog Maskva ne pageidauja Popiežiaus apsilankymo prie šv. Kazimiero karsto Vilniuje.

Bonos dienraštis GENERAL-ANZEIGER (VIII.27) taip pat išspausdino ilgą pranešimą apie Maskvos atsisakymą leisti Popiežiui apsilankyti Vilniuje. Laikraštis sako, jog tuo klausimu tarp Vatikano ir

Maskvos vykusios slaptos derybos, kurios nedavė teigiamų rezultatų.

Vokietijos radijas taip pat plačiai komentavo Popiežiaus kalbą, pasakytą sekmadienį, rugpjūčio 26 dieną Castelgandolfo vasaros rezidencijoje, kur pats Popiežius pasakė apie savo norą dalyvauti šv. Kazimiero 500 metų mirties sukakties minėjime Vilniuje ir Maskvos veto.

PIETŲ AMERIKOS ŠIMTMETIS

1992 metais bus švenčiamas penktasis Pietų Amerikos evangelizavimo šimtmetis, primenantis 500 metų nuo Amerikos atradimo. Tai bus viso žemyno Jubilėjiniai Metai ir 4-toji Bendra Pietų Amerikos Vyskupų Konferencija. Įvykis bus paruoštas devynių metų „devyndieniu“, kreipiant ypatingą žvilgsnį į Guadalupės Dievo Motiną. Šį neilginį „devyndienį“ atidarys Šv. Tėvas Dominikonų Respublikos sostinėj San Domingos, šio spalio (outubro) 11-12 dienomis. Juk čia iškilo pirmasis kryžius, buvo atnašautos pirmosios Mišios ir pirmą kartą šiame kontinente suskambėjo Angelo pasveikinimas „Sveika Marija.“ (Iš Boletim Semanal da CNBB, 20 de setembro de 1984).

Auka prisidėk prie lietuviškos spaudos išlaikymo

TAUTIŠKUS RŪBUS

Parduodu, Aukštaitijos, gautus iš Lietuvos. Tel.63-7344 - Vera.

AR ŽINOTE, KAD
MŪSŲ LIETUVA

PARDUODAMA

V. ZELINOS LAIKRASČIŲ KIOSKE,
AV. ZELINA, 831 ?

MŪSU LIETUVOS PRENUMERATĄ
GALIMA UŽSIMOKĖTI TAI PAT V.
ZELINOS PARAPLŪS KLEBONIJOJ.

LIETUVIAI PASAULYJE



Naujasis vyskupas PAULIUS-ANTANAS BALTAKIS, išventintas Portlando, Maine, katedroje 1984 metų rugsėjo 14 dieną

NAUJOJO VYSKUPO IŠKILMĖS

Kun. Paulius-Antanas Baltakis, OFM, išventintas vyskupu Portlando katedroje

Rugsėjo 14 dieną, kai šv. Tėvas Jonas-Paulius II lankėsi Toronte, Portlando, Maine, katedroje įvyko naujai paskirtojo vyskupo Pauliaus-Antano Baltakio, OFM, šventinimo iškilmės.

Katedroje susirinko tūkstantinė asmenų (900 lietuvių), suvažiavusių daugiausia autobusais iš Toronto (du autobusai), Niujorko ir kitų vietovių. Šventinimo apeigas atliko Šv. Tėvo atstovas JAV-ėms pronuncijus arkivyskupas Pio Laghi, vysk. V. Brizgys ir Portlando vysk. D.C. O'Leary.

Pastarajam tarus įžanginį žodį, Šv. Tėvo raštą, skiriantį kun. P. Baltakį vyskupu lietuvių išėivijai, perskaitė lietuvių pranciškonų provincijolo kun. Aug. Simanavičiaus, OFM, vardu kun. T. Mathieu. Kai iškilmių dalyviai plojimu parodė savo pritarimą, arkiv. P. Laghi pasakė pamokslą apie vyskupo pareigas. Atlikęs įžangines apeigas, arkivyskupas įteikė kun. P. A. Balta-

kiui Evangelijų knygą, vyskupo žiedą, mitrą, ganytojo lazda, t.y. vyskupo pareigų ženklus, ir nuvedė naująjį vyskupą prie koncelebruojančių kitų vyskupų. Po Mišių naujasis vyskupas apėjo katedroje esančius dalyvius ir suteikė pirmąjį savo palaiminimą.

Pamaldose dalyvavo 21 vyskupas, kurių tarpe buvo 3 lietuviai: vysk. V. Brizgys, vysk. Ch. A. Salatka, vysk. A. Deksnys, per 100 kunigų. Apeigoje aktyviai reikėsi kun. Aug. Simanavičius, OFM, dijakonai – D. Arambasic, OFM, E. Putrimas, H. Keturvitis, komentatorė G. Damušytė, skaitovai A. Vainius, B. Avižaitė. Giedojo Brocktono lietuvių parapijos ir Portlando katedros chorai, solistai – A. Simanavičius ir V. Verikaitis.

Dra. HELGA HERING

MÉDICA – GYDYTOJA
HOMENS SENHORAS CRIANÇAS

Rua Quartim Barbosa, 6 – B. do Limão
Fone: 265-7590

De 2a a 6a. das 8 às 12 hs. e das 14 às 18 hs.

KALBAMA LIETUVIŠKAI

Vaišės buvo suruoštos lietuvių pranciškonų sodyboje Kennebunkporte. Jose dalyvavo per 900 asmenų. Tam atvejui buvo pastatyta speciali palapinė, nes ten tokios didelės salės nebuvo.

Portlando spauda labai plačiai aprašė minėtas iškilmes ir įdėjo daug nuotraukų. Vyskupijos laikraštis "The Church World" įdėjo vysk. P. A. Baltakio nuotrauką viršelyje ir net keletą straipsnių apie jį bei lietuvius ir Lietuvą.

Iškilmių rengėjai paruošė spaudai gausią informaciją apie iškilmes, naująjį vyskupą, lietuvių parapijas išėivijoje ir t.t. Tai palengvino reporteriams paruošti pranešimus spaudai. Nb..



Naujai išventinto vyskupo PAULIAUS-ANTANO BALTAKIO ženklas. Dvi kryžminės linijos yra inicialinės graikiško alfabeto raidės Ch + R reiškiančios Kristų; raidės AM reiškia Marijos globą (lotyniškai "Auspice Maria"); Vytis primena Lietuvą, apskritimas – pasaulį, ostiją ir amžinybę; sukryžiuotos rankos – krikščionišką meilę ir šv. Pranciškaus Asyžiečio stigmatas-žaizdas; įrašas apačioje – vyskupo šūkis "Meilėje tarnaujame Dievui"

LANKYSIS NAUJAS VYSKUPAS

Naujas lietuvių vyskupas msgrs. Paulius-Antanas Baltakis žada po Velykų aplankyti Pietų Ameriką. Tai bus pirmoji pastoracinė vizitacija. Nepravažiuos taip sau prabėgom, bet nori ilgiau sustoti įvairiose kolonijose, tikslu ne tik susidaryti bendrą vaizdą, bet ir padrasinti bei ieškoti būdų pagyvinti ypač religinį lietuvių gyvenimą.

Brazilijos lietuviai, nors didesnėse savo susibūrimo vietovėse, stengsis tinkamiau pasiruošti ganytojiinei vizitacijai.

SUGRĮŽO PREL. RAGAŽINSKAS

Po ilgų kelionių Kanados bei Šiaurės Amerikos keliais, sugrįžo namo prel. Pijus Ragažinskas, kupinas įspūdžių ir žinių.

V. Utenis

Aštuntasis Pietų Amerikos lietuvių kongresas

VISI RYŽKIMĖS LIETUVAI

Pareigūnų linkėjimai

PLB vicepirmininkė perdavė PLB pirmininko ir valdybos linkėjimus.

Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos atstovė Snieguolė Zalatorė perdavė pirmininko Gintaro Grušo sveikinimus. Apgailestaudama, kad didesnis skaičius negalėjo dalyvauti jaunimo suvažiavime, užtikrino, jog "lietuviškoji dvasia jungia jaunimą visur ir visada".

Inž. Antanas Šulcas perskaitė didelį pluoštą sveikinimų raštu. Pirmiausia buvo perskaitytas Lietuvos diplomatijos šefo ir Stasio Bačkio raštas.

Vysk. V. Brizgys savo sveikinime pažymėjo: "Protui ir širdžiai labai maloni ir brangi mintis, kad, gyvendami įvairiuose pasaulio kraštuose, sugebame jaustis ir pasireikšti kaip viena šeima... Visose srityse bendromis jėgomis galime pasiekti tai, kas neįmanoma vienam individui..."

VLIKo pirm. dr. K. Bobelis sveikinimo rašte pažymėjo: "Jūsų visų pasiaukojimas ir meilė brangiai kenčiančiai Lietuvai yra pavyzdys ir paskatinimas visiems lietuviams niekada neužmiršti mūsų tėvų ir senelių krašto, dirbti — kovoti, kol ji vėl bus laisva ir nepriklausoma".

Amerikos Baltiečių laisvės lygos lietuvių sekcijos pirm. A. Mažeika rašė: "Mes siūlome 8-jam PAL kongresui apsvaryti galimybes į bendrą santalką suburti visus Pietų Amerikos lietuvių aktyvistus, kad visame pasaulyje pradėtume tikros kovos už Lietuvos laisvę renesansą. Gana tūpčiojimo vietoje. Tegū susicementuoja vyresniųjų patirtis su jaunesniųjų entuziazmu, ir mes visi, kartu dirbdami, neleisime nei laikui, nei defetizmui, nei nuolaidžiavimu Maskvos imperializmui palaidoti Baltijos valstybių laisvės vilčių. Amerikos baltiečių laisvės lyga pasiruošusi kartu dirbti ir veiklą koordinuoti su tokia pat Pietų Amerikos baltiečių organizacija. Visi ryžkimės Lietuvai".

Veikėjų laiškai

J. Kojelis sveikinime rašė: Lietuvos laisvės interesai šioje laisvoje pasaulio dalyje yra ginami geriau, negu bet kur kitur, įskaitant gausias, turtingas ir kiek aptingusias jūsų kaimynines bendruomenes šiaurėje. Venezuelos lietuviai yra pavyzdys, kaip atsiliepti pasaulio viešoje opinijoje į lietuvių tautos pagalbos šauksmą.

Linkiu, kad per aštuntąjį jūsų kongresą "Visi ryžkimės Lietuvai" šūkiu gyvoji dvasia nubanguotų į visus kitus Pietų Amerikos kraštus ir atsimuštų į Šiaurės Amerikos krantus".

Sveikinimai ir telegramos gauti iš VLIKo vicepirmininko dr. Domo Krivicko, buv. Amerikos lietuvių tarybos pirm. A. Rudžio, BALFo pirm. M. Rudienės, Amerikos, Brazilijos, Kolumbijos ir Urugvajaus bendruomenių, iš Lietuvos išlaisvinti komiteto Argentinoje VLIKo įgaliotinio Artūro Mičiūdo, kun. J. Giedrio (Urugvajus), kun. M. Tamošiūno (Kolumbija), Venezuelos latvių bendruomenės pirm. inž. Andres Berzinš, estų, ukrainiečių ir lenkų.

Iš Baltųjų rūmų

Su dideliu entuziazmu buvo sutiktas Lino Kojelio perduotas JAV prezidento Ronaldo Reagano sveikinimas Aštuntajam Pietų Amerikos lietuvių kongresui.

J. Kojelis nušvietė prezidento Reagano nusistatymą Baltijos valstybių ir jas okupavusios Sov. Sąjungos atžvilgiu.

"Prezidentas Reaganas teisingai ir teisėtai į Sovietų Sąjungą žiūri kaip į diktatūrinį, imperialistinį kraštą, kuris gali išsilaikyti tik todėl, kad pajėgia paminti visas pagrindines žmogaus teises savo ir okupuotų kraštų žmonėms ir paneigti laisvo apsisprendimo teisę savo kaimynams... Prezidentas jaučia moralinę pareigą skelbti pasauliui sovietų daromas pavergtoms tautoms skriaudas, nes jis turbūt yra pirmas Amerikos prezidentas, kuris pilnai supranta komunistinės ideologijos prigimtį, pajungtą imperializmui, ir jis to nenutylia.

"Aš noriu Pietų Amerikos lietuvius perspėti, kad nenusigastumėte, jei prezidentas Reaganas pradės derybas su rusais. Žinokite, kad jis pasaulio V. Utenis

Aštuntasis Pietų Amerikos Lietuvių Kongresas

VISI RYŽKIMĖS LIETUVAI

"Rožių šulinys", o ispaniškai "Pozo de Rosas", vadinasi kalnų vietovė, kurią Venezuelos Lietuvių Bendruomenės organizacinis komitetas parinko Aštuntojo Pietų Amerikos lietuvių kongreso darbams. Kalnų plokštumoje pastatytas namų kompleksas, turįs profesinio formavimo centro vardą, yra nuostabaus gamtovaizdžio vieta, kurią pirmadienį, liepos 23 rytą, kongresistai specialiu autobusu ar automobiliais pasiekė, gerą valandą riedėję.

Dr. V. Krivicko paskaita

Ryto posėdžiai vyko atskirai suaugusiems ir jaunimui. Pastarasis klausėsi dr. Povilo Mažeikos paskaitos apie Lietuvos padėtį šiandieninėje Europos politikoje.

Suaugusių posėdį pradėjo kongreso pirm. kun. Pr. Gavėnas, SDB, sukalbėdamas invokaciją. Gauti sveikinimai iš Brazilijos — rašytojos Halinos Mošinskienės ir Jono Tatarūno.

Rytinė paskaita buvo atsiųsta kongresui VLIKo vicepirm. dr. Domo Krivicko. Ją perskaitė dr. V. Dambava.

Paskaitos tema: "Naujos baismės sovietų imperijoj ir polemika dėl santykiavimo su Vakalais".

Bendruomenių pranešimai

Po paskaitos buvo atstovų pranešimai. Dabartinę padėtį Argentinoje nušvietė Nestoras Ruplėnas, Brazilijoje — kun. Pr. Gavėnas, Kolumbijoje — Vaclovas Slotkus, o Venesueloje — dr. Vytautas Dambava. Susirgusi Urugvajaus atstovė Ona Menkeliūnienė posėdyje negalėjo dalyvauti; pasitenkinta peržvelgimu pranešimo, kurį PLB seimui buvo įteikusi Urugvajaus Lietuvių kultūros draugija.

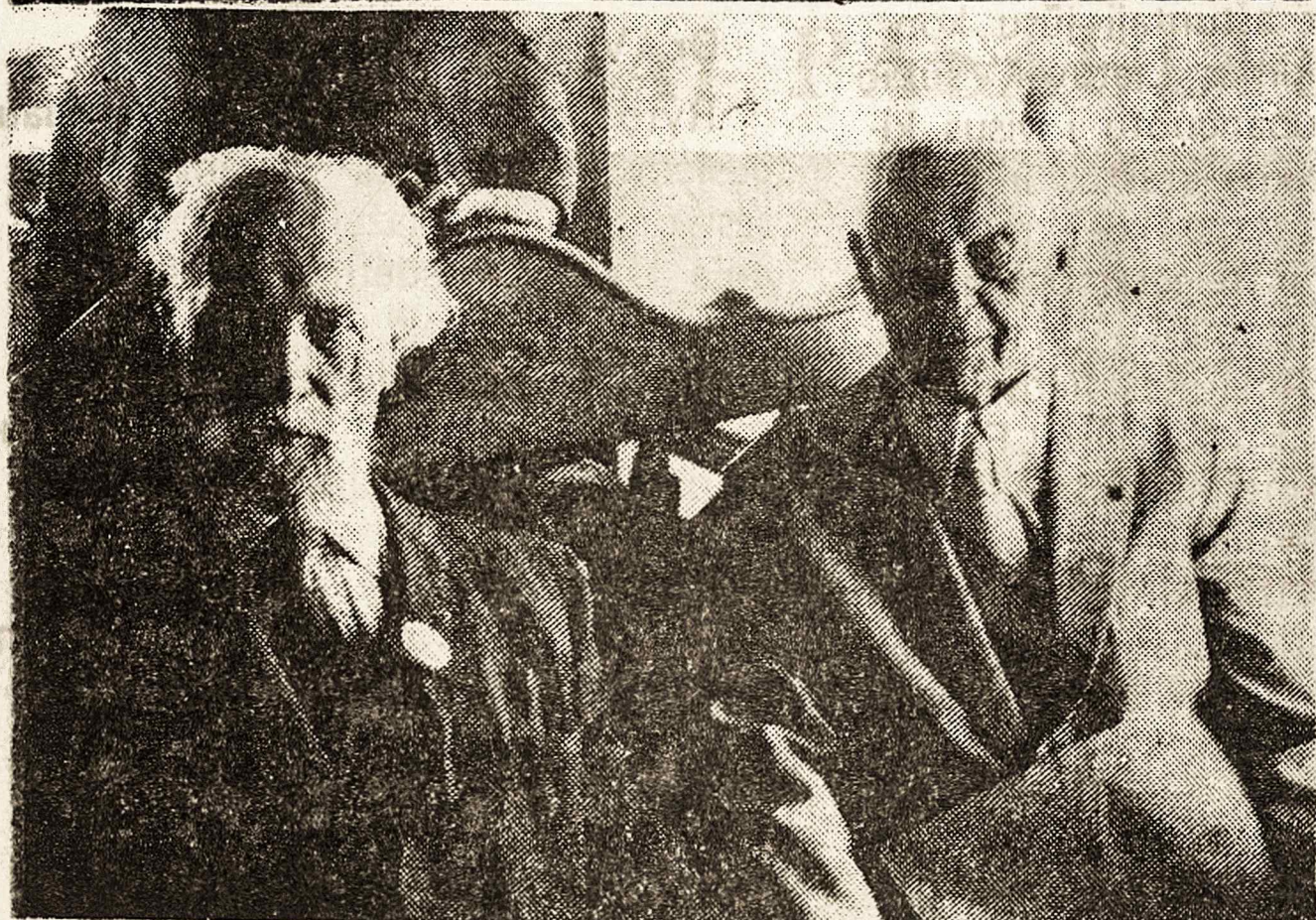
Jaunimas rytiniame posėdyje klausėsi Danutės Statkutės de Rosales diskusinės paskaitos: "Kaip išsivijos jaunuolis gali būti naudingas Lietuvai?" Diskusijose iškilo reikalas "iformuoti Lietuvą ir ten gyvenančius lietuvius", parodyti jiems, kad Vakaruose veikiančios lietuvių organizacijos vertina Lietuvos gyventojų rezistenciją okupantui. Pabrėžiamas reikalas palaikyti ryšius laiškais ir kitokiais būdais, remiant pogrindžio spaudą bei literatūrą.

Jaunimas diskusijose pabrėžė reikalą plačiau susipažinti su esama padėtimi Lietuvoje, stengtis laiškų vėjais ir telegramomis prašyti sovietų vyriausybę išlaisvinti politinius ir sąžinės kalinius.

Galiausiai pasiryžta stiprinti savo veiklą. Apgailestauta, kad atvykėliai iš Lietuvos pradžioje būna aktyvūs, bet vėliau pradeda maišytis su svetimtaučiais, tolti nuo savo bendruomenės. Jaunimo pareiga yra plėsti veiklą, kurti lietuviškas šeimas, kuriuos duotų lietuviško prieauglio, nes kiekvienas tautietis yra reikalingas Lietuvos ateičiai.

AUKA PRISIDĖK PRIE LIETUVIŠKOS SPAUDOS IŠLAIKYMO

LIETUVIŲ ŠEIMOS KALBA YRA LIETUVIŲ KALBA



Rašyt. Povilas Gaučys su savo globėju kpt. J. Čiuvinšku Brazilijoje.

POVILAS GAUČYS APIE BRAZILIJĄ

Rašo Snieguolė Zalatorė
(Draugas, 1984.VII.31)

Brazilijoje buvęs Lietuvos konsulas São Paulo mieste 1935-38 metais Povilas Gaučys birželio 18 dieną buvo apdovanotas San Paulo meno kritikų organizacijos (Associação Paulista dos Criticos de Artes) diplomu už jo sudarytą ir suredaguotą naujosios brazilų poezijos, išverstos į lietuvių kalbą, antologiją "Lianų liepsna".

— Aš svajodavau, kaip pamatyti Braziliją po tiek metų, bet nebuvo akstino, tarė Gaučys. Gavus premiją, išvertus brazilų poezijos antologiją į lietuvių kalbą, susidarė sąlygos apsilankyti São Paulo, kurį jis apleido prieš maždaug 5 dešimtmečius. Buvęs Lietuvos konsulas São Paulo 1935-1938 metais, P. Gaučys šiuo metu gyvena Chicagos priemiestyje Hinsdale. — Aš pirmą kartą grįžau į Braziliją po 46 metų, tarė Gaučys. Aiškindamas apie skirtumus tarp 1938 metų São Paulo ir dabartinio miesto, Gaučys pasakė: "Čia gatvėse vyksta nepaprastas judėjimas, pristatyta dangoraižių ir jaučiasi trūkumas medžių ir parkų. São Paulo mano laikais buvo 900.000 gyventojų miestas. Dabar yra 13 milijonų. Tai matyti atsidūrus mieste — didžiausias skruzdėlynas, siauros gatvės, judėjimas, visi lekia. Mano laikais buvo tik vienas dangoraižis São Paulo. Buvo daugiau tvarkos, stipresnė valiuta ir mažiau gyventojų. Tuo metu (1938

Nuotr Snieguolės Zalatorės

metais) buvo 3 milijonai gyventojų visoje Brazilijoje, o dabar didis judėjimas mieste — ypatingai berniukų.

Lietuviai išeiviai Brazilijoje per pastintinius 46 metus ir jų organizacijos taip pat pasikeitė.

Vila Zelinos bažnyčia stovėjo lauke, sakė Gaučys, Dabar ten yra visas miestas ir atrodo kaip senas miestas. 1938 metais, paaikino Gaučys, buvo 5 mokyklos, 10 mokytojų ir 500 vaikų. Veikė 3 laikraščiai ir buvo choras. Atrodo, kad daug susilpnėjo, tarė Gaučys kalbėdamas apie lietuvių veiklą Brazilijoje šiuo metu. Dabar veikia tik vienas savaitinis laikraštis "Mūsų Lietuva" ir nėra nė vienos lietuviškos mokyklos. Tačiau veikia lietuvių kalbos kursai São Paulo katalikiškame universitete.

Kalbėdamas apie savo premiją, Gaučys tarė:

Niekad negali galvoti, kad už tokią knygą (Lianų liepsną) duos premiją, ypač svetimoje šalyje. Aš norėčiau sunaudoti savo sugebėjimus. Niekas į lietuvių iš portugalų arba ispanų kalbų neverčia. Aš jaučiu, kad jeigu galiu tai padaryti ir nepadarysiu, tai būtų nuodėmė. Aš iš karto negalvojau sudaryti antologiją (brazilų poezijos), sakė Gaučys, pridurdamas, kai susidarė krūva, tai atėjo mintis sudaryti antologiją. Per tuos 6 dariau daug kitų dalykų.

— Aš pirma pradėjau versti iš ispanų į lietuvių ir po to iš portugalų. Gaučys nuo pat mažens mėgsta skaityti, nors po 8 dešimtmečių gyvenimo akys sūkpnėja.

Aš gyvenu paskolintu laiku. Mano akys serga. Aš turiu televizijos aparatą ir reikia 3-4 valandų padaryti darbą, kurį galėjau atlikti per valandą.

Gaučys skaito rusiškai, lenkiškai, prancūziškai, ispaniškai, portugaliskai,

angliškai ir vokiškai. Jis išmoko portugaliskai atvažiuo į Braziliją. Per eilę metų išeivijoje jis yra išleides anglų ir amerikiečių rašytojų novelių antologiją, italų novelės ir novelistų rinkinį ir ispanų rašytojų novelių antologiją. Iš viso jo knygų skaičius gali siekti apie 30, kurių tarpe daugiausia vertimai. Jo straipsnių yra pasirodę visose enciklopedijose, ir jeigu tuos surinktų, sudarytų vieną knygą.

— Aš dabar rašau savo atsiminimus, — tarė Gaučys. Aš neskubu išleisti, nes yra daug klaidų ir netikslumų. Kai grįšiu, reikės viską, ką parašiau apie Braziliją, perrašyti. Aš turiu dar 10 rankraščių, tai stengsiuos juos išleisti. Yra prancūzų poezijos rinkinys, amerikiečių novelių rinkinys ir 2 romanai ispanų rašytojų.

Vertėjas P. Gaučys miega tik valandą su puse kas naktį. Jis tvirtina, kad São Paulo jis net 3 dienas nė vienai minutei nebuvo sudėjęs akių. Kas dieną jis vieną valandą praleidžia vaikščiodamas, o São Paulo net 2-3 valandas. Jis buvo susirgęs São Paulo liepos pradžioje ir išgulėjo lovoje savaitę.

— Aš nuvažiuo į Santos, oras pasikeitė ir peršalau. Dabartinės gyvenimo sąlygos yra žudančios žmogaus intelektą. Tas gyvenimas taip susidaro, kad nebėra laiko.

Jis paaikino, kad nelieka laiko nė knygom skaityti.

Mūsų jaunimas yra tiek sumaterijalėjęs, kad jie dvasiniais poreikiais nesidomi.

Kalbant apie mažą pašaukimų skaičių lietuvių tarpe į menišką, kūrybišką sritį, Gaučys paaikino, kad dauguma išeivių veržiasi prie turtų ir medžiaginių gėrybių. Lietuvių tauta tai dainininkų tauta, jis sakė. Kiek iš tų žmonių galėjo būti solistų? Jie turėjo gerus balsus, jie tik nenorėjo lavintis ir eiti į konservatoriją. Gaučys paaikino, kad išeivijoje yra tendencija išleisti inžinierius, daktarus, bet humanitariniai mokslai yra atstumti.

Kalbėdamas apie brazilus ir Braziliją, Gaučys sakė: "jie labai geri, nuo širdūs žmonės, malonūs, paslaugūs ir nejaučia jokio išdidumo. Argentinoje visai kitaip. Gali draugauti kelerius metus ir tik pakvies į restoraną — ne į namus. O su brazilais lengva susidraugauti. Žmonės simpatiški ir tai mane paskatino sudaryti brazilų antologiją.

DRAUGAS, 1984.VII.31

DR. JONAS NICIPORCIUKAS
CIRURGIÃO DENTISTA
CROSP. 6049

Rua Cap. Pacheco Chaves, 1206
V. Prudente — Fone: 273-6696

AUKA PRISIDĖK PRIE LIETUVIŠKOS SPAUDOS IŠLAIKYMO

MŪSŲ ŽINIŲS

LIETUVIŲ SUSIBŪRIMAS MOINHO VELHO

Prisimenant prieš metus į amžinybę iškeliavusį POVILĄ BUITVYDĄ, buvo atlaikytos pamaldos šv. Vincento bažnyčioj, Moinho Velho, kur jau du metai nebuvo lietuviškų Mišių (jos perkeltos į Parque das Nações bei São Bernardo).

Ir čia 4 val. po pietų susirinko gražus būrelis tautiečių ne tik iš artimų apylinkių, o ir iš toliau. Mo. Liudo Ralicko vadovaujama, giedojo įprastas lietuviškų Mišių giesmes visa bažnyčia, kad net vietos klebonas, po Mišių sveikino: "Kaip tie lietuviai gražiai gieda".

Tarp kita ko iškilo pasiūlymas: "Argi negalima ir kitur, kaip tokiam V. Anastacio, suruošti iškilmingesnes kazimierines pamaldas?" — Laukiama pasisakymo. Ir... darbo.

PENKIOLIKAMETĖS ŠVENTĖ

Dona ir Vytautas Tumai suruošė savo 15-metei dukrelei Rosanai gimtadienio šventę šv. Kazimiero parapijos salėj praėjusį šeštadienį. Kartu su broliukais Viktoru ir Aumaru, Rosana susilaukė daug jaunų draugų. 12-tą valandą nakties, tik žvakučių šviesoje įvesta į salę, su tėvu pradėjo iškilmių valsa, kurį paskui papildė kitos poros.

Vakaras praėjo gražiai, tvarkingai. Ne tiek dėl tvarkos ir drausmės, kiek dėl iškilmingumo, tėvai paprašė vieno sargybininko; tačiau kapitonas pasiuntė pusę pulko PM. Vakaras praėjo gražiai, tvarkingai, su bendru pasitenkinimu.

Patenkinti ir vietiniai, kurie sekmadienį rytą turėjo paruošti tą pačią salę pamaldoms. Atėję anksti rytą, rado salę švarią, sutvarkytą.

LIETUVIS — INDĖNŲ KULTŪROS KŪRĖJAS

Kun. Kazimieras Bėkšta, salezietis, yra Amazonijos indėnų misionierius. Jis praleidžia dienas ir ištisas savaites tarp įvairių genčių indėnų, mokydamas jų kalbos, ruošdamas jų kalbų gramatikas ir žodynus, versdamas jų kalbon Šventąjį Raštą, juos evangelizuodamas jų vietine kalba.

Amazonijos vietinė brazilų valdžia

išspausdino jo paruoštą tukanų kalbos elementorių, "kad tukanų vaikai išmokytų tukanų kalba, kaip mūsų senovės vargo mokykloje po okupantų valdžia mokinosi lietuviškai", sako misionierius. Dabar jau eina spaudon kitos genties — Yanonami — kalbos elementorius. Amazonija yra vienintelė Brazilijos valstija (Estado), kuri leidžia-spausdina indėniškas knygas. "Tad skatinu ir tų kalbų indėnus — jaunuolius — rašo kun. Bėkšta, — kad pasidarytų, kaip pas mus, Kudirkomis ir Basanavičiais — kad imtų rašyti savo tautų turtus, savo tautų žmonėms, savo tautų kalba. Dabar jau turiu keturis tukanų genties 'rašytojus' — džiaugiasi misionierius ir kultūrininkas. — Vieną turiu iš tuyukų genties, ir vieną iš tariana genties. Desano genties rašytojas jau išleido vieną savo tautosakos knygą (portugalų kalba)"...

"Kad negaliu lietuviukams kuonors padėti, — guodžiasi indėnų genčių kultūrininkas, — padedu kitų tautų kenčiantiems, primindamas sau ir jiems: Iš praeities tavo sūnūs te stiprybę semia".

Reikia tik stebėtis, kaip šis mūsų tautietis, atsidūręs Amazonijos džiunglėse, tarp indėnų, toli nuo lietuvių, neužmiršo savo gimtosios kalbos, seka lietuvių kultūros raidą, skaito ir studijuoja lietuvių leidinius. "Prieš kelias dienas buvau beskaitęs Budreckio knygą apie DLK Algirdą... Ir dabar sulaukiau St. Ylos rašinį apie

Čiurlionį. Trakai, Vilnius, Palanga, Plungė.. Tai juk aš tais pačiais keliais vaikščiojau..."

Kas giliai vertina savo tautą ir savo tautos kultūrą, tas galės geriau suprasti ir įvertinti ir kitų tautų kultūrinius lobius. Ir juos perduoti ir kitiems. — Kun. Kaz. Bėkšta yra augštai vertinamas Manaus Antropologijos instituto lektorius.

PAMALDOS MOOKOJ

Sekmadienį, spalio 7-tą, Mišioms šv. Kazimiero parapijoje Štėpo ir Salomės padėkos intencija, o taip pat už a.a. Juozą Skurkevičių, a.a. Rozaliją ir Stanislovą Našlėnus, už Veronikos Bučienės gimines, už a.a. Bernardiną Ambrazevičių, prisipildė koplyčia tautiečių iš arti ir toli — Mookos, V. Zelinos, Sumarezinho ir kitų vietovių. Mišios buvo laikomos su išstatyta šv. Kazimiero relikvija, kaip įprasta šiais metais, kiekvieną pirmąjį mėnesio sekmadienį.

M I Š I O S

Už buvusius choristus, mirusius ir sergančius ir už visus giesmininkus, kurie giedodavo Vila Zelinos bažnyčioje, bus atlaikytos Mišios š.m. spalio 28 dieną, 11 valandą, toje pačioje V. Zelinos bažnyčioje.

Spalio 8 dieną mirė a. a. JIEVA KUTKIENĖ.

7-tos dienos Mišios bus sekmadienį, šio mėnesio 14 d. 11 valandą — Vila Zelinos bažnyčioje.

S V E I K I N A M E gimtadienio proga (11.X.)

Šv. Kazimiero parapijos kleboną,

k u n. P R A N A Ą G A V Ė N A,

ir jam linkime geros sveikatos, Augščiausiojo palaimos, sėkmės ir ištvermės Lietuvos išlaisvinimo darbe —

Šv. Juozapo Vyrų Brolija

Gimtadienio Proga **S V E I K I N A M E**

k u n. P R A N A Ą G A V Ė N A

Galvojome "baliavoti" bet tą dieną (11.X.) skelbiama Pasninko Diena - todėl gera proga, pasninkaudami prisiminti malda ir Sukaktuvininką.

Labdaros Ratelis

FÁBRICA DE GUARDA - CHUVAS

Guarda Chuvas de todos os tipos, para homens, senhoras e crianças.

Mini-sombrinhas, tipo Italiano e Alemão.

Vicente Vitor Banys Ltda.

Rua Coelho Barradas, 104 - V. Prudente - Fone: 274-0677

Res.: 274-1886

PARDUODAME

AUTOMOBILIAMS

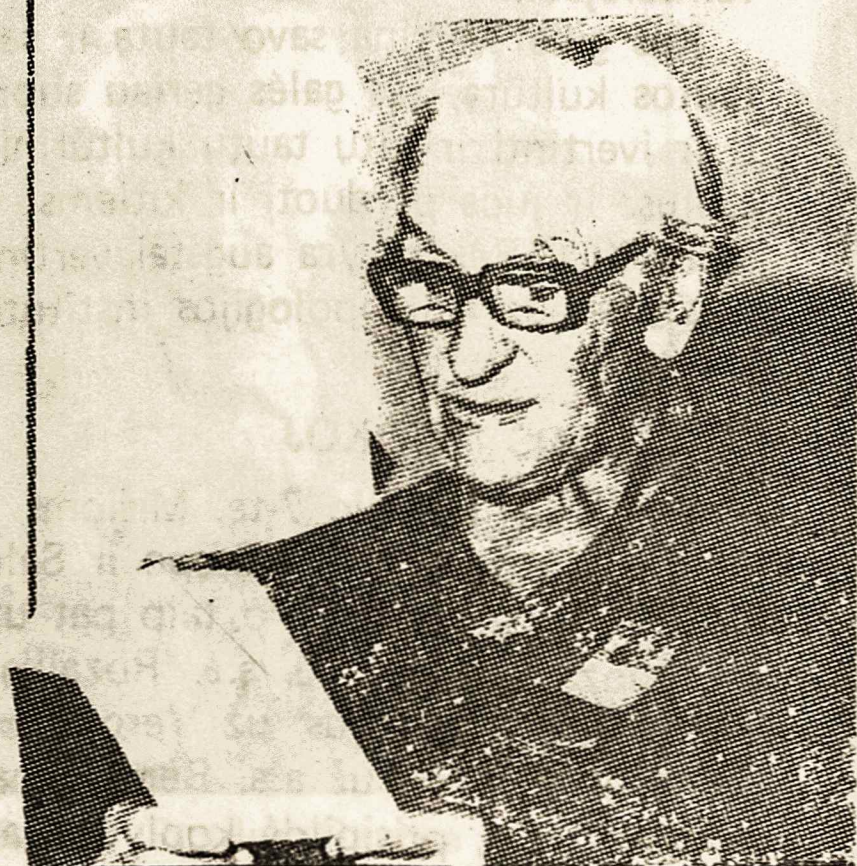
LIPINĖLIUS — Adesivos

SKYDELIUS su grandinėmis

Chaveiros com emblema Vytis.

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOJ

MŪSŲ ŽINIOS



"MATRIARKĖS" PAGERBIMAS

Rio de Janeiro lietuvių kolonijos įvairiose šakose veikia p. URŠULĖ GAULIENĖ, smarkiai žengia į 90-tuosius metus. Ir visi Rio tautiečiai ruošiasi galimai iškilmingiau šią neeilinę sukaktį paminėti. Tam yra sudarytas minėjimo ruošos komitetas. Iškilni sukaktuvinė bus pagerbta lapkričio (Novembro) 4 dieną pamaldomis Santa Ana parapijos bažnyčioje ir sūnų, marčių bei vaikų rengiama programa.

Visi tautiečiai jau iš anksto sveikina p. URŠULĖ GAULIENĖ — Rio "matriarkę".

APYLINKĖS VINCENTINAI PAS ŠV. KAZIMIERĄ

Sekmadieniui, spalio 7-tai, pasauliečių labdaros organizacija — vincentinai — pasirinko šv. Kazimiero parapiją savo mėnesiniam susirinkimui ir Mišioms. Suejo vincentinų iš S. Rafael, Bom Conseho, Sto. Emidio parapijų. Atėjo susipažinti su šv. Kazimieru ir pasimelsti už Lietuvą. Ir prašėsi priimami ir kitais kartais.

Šio "ML" numerio GARBĖS LEIDĖJAS

B. L. SAJUNGA — ALIANÇA

(Rugsėjo mėn. — Cr. 100.000)

Lietuvių spaudos Rémėjams nuoširdi padėka ir geriausi linkėjimai.

ML redakcija ir administracija

SVEIKINU D. G. k u n. P R A N A G A V Ė N A,
linkiu ilgiausių ir laimingų metų, geros sveikatos ir gausios Dievo palaimos. Iš visos širdies.

Antanas Rudys

NAKTINĖ ADORACIJA ŠV. KAZIMIERO KOPLYČIOJE

Praėjusioj savaitėj, iš penktadienio į šeštadienio naktį, šv. Kazimiero parapijos koplyčioje jau antrą kartą vyko mėnesinė Eucharistijos adoracija, vietinio Charizmatinio Sąjūdžio būrelio organizuota. Vyrai, moterys, jaunimas, iš apylinkės ir toliau (net iš Sto. André miesto ir vyskupijos) praleido ištišą naktį (nuo 23 iki 6 valandos) mąstydami Šv. Raštą, meldamiesi, giedodami, vieni kitus padrąsindami. Ryte, 6-tą valandą, kun. Pr. Gavėnas jiems atlaikė Mišias — ir daug kas skubėjo ar į darbą, ar pasiruošti rašto darbui fakultete, ar šeimos aptarnavimui.

Taigi, neviskas jau taip sugedę ir sumedžiagę tam komercialistiniam São Paule.

Tik dar laukiama didelio religinio atsibudimo ir lietuvių tarpe. Kažin, ar mes nemiegame, tik sapnuodami praeitus laiku., kai tuoj tarpu mums reikia gyventi dabar, šiandien — ir mums patiems kurti istoriją.

IŠVYKA Į CAMPOS DO JORDÃO

Mookos vietiniai spalio 12-tai ruošia ekskursiją į Campos do Jordão. Pakvietė į ekskursiją ir kun. Praną Gavėną — kad ir jis galėtų nors kiek atsikvėpti. Tačiau neilgam, nes tą pačią dieną 7 val. vakaro turi dalyvauti Kristinos Valavičiūtės sutuoktuvėse.

Gimtadienio Proga sveikiname taurų Šv. Kazimiero Parapijos kleboną ir BLB-nės Valdybos sekretorių

k u n. P R A N A G A V Ė N A

linkėdami stiprios sveikatos ir ilgiausių metų Dievo ir Tėvynės labui.

BLB-nės Valdyba ir Taryba

PAVASARIO ŠVENTĖ LITUANIKOJE

Spalio (outubro) 21 DIENĄ, sekmadienį

Rengia: BRAZILIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

PROGRAMA: 10 val.: Mišios

12 val.: Pietūs

13 val.: karalaitės rinkimai, vainikavimas, šokiai.

Pastaba: Pietūs; bus "Churrasco", dešrelės ir Kopustai.

RESERVOS AUTOBUSE:

Antanas Rudys - Tel.: 216-7880

Jonas Tatarūnas Tel.: 63-7344

Alfonsas Kublickas - Tel.: 457-6479